

Sabina Mulej

Fakulteta za gradbeništvo, Univerza v Mariboru
sabina.mulej@um.si

UDK 81'243'276.6:378.147

DOI: 10.4312/vestnik.6.211-220

Tanja Županek

Fakulteta za strojništvo, Univerza v Mariboru

UPORABA AVTENTIČNIH BESEDIL PRI PREDAVANJIH IN VAJAH IZ TUJEGA STROKOVNEGA JEZIKA NA TEHNIŠKIH FAKULTETAH

1 UVOD

Branje je osnova za izobraževanje, saj morajo študenti razumeti besedilo, da bi lahko prišli do določenih informacij in znanja. Toda raziskave PISE (Programme for International Student Assessment, 2012) kažejo, da so naši srednješolci pri matematični pismenosti v povprečju dosegli 501 točko, kar je enako kot leta 2009, ko so se uvrstili na 31. mesto. Pri bralni pismenosti pa so dosegli 481 točk, kar je nižje od povprečja OECD, ta rezultat se ni bistveno spremenil od leta 2009. Najvišje bralne kompetence dosega samo 0,3% slovenskih dijakov in dijakinj, v OECD pa 1,1%. Pojavi se tudi razlika med spoloma, saj temeljne bralne kompetence izkazuje 89% učenk in 70% učencev. Zgovorna je tudi ugotovitev: »Rezultati kažejo, da interes za branje s starostjo učencev pada.« (Munda, 2010: 7) Z realnostjo teh podatkov se srečujemo na univerzah in se hkrati zavedamo, da je pri študiju treba poseči predvsem po pisnih virih.

Da bi pri predmetu tujega jezika stroke na tehniških fakultetah pripomogli k razvijanju bralne pismenosti, na predavanja in vaje umeščamo avtentična strokovna besedila. Žal se je število kontaktnih ur v bolonjskih programih Univerze v Mariboru, Fakultete za strojništvo in Fakultete za gradbeništvo (1. STOPNJA (UN) STROJNIŠTVO) znatno zmanjšalo v primerjavi s starimi programi, prav zato pa je bralna pismenost še toliko pomembnejša, ker so študenti primorani več časa nameniti samostojnemu delu. Z avtentičnimi besedili jih želimo tudi opozoriti, da se pisana besedila nahajajo povsod okoli nas in jih je potrebno razumeti v širšem kontekstu.

V pričujočem prispevku navajava konkretne primere, kako avtentična strokovna besedila uporabimo v praksi, kako pripomorejo k boljši bralni pismenosti in katere kompetence razvijamo z nalogami.

2 STROKOVNA AVTENTIČNA BESEDILA

Jezik je živ organizem in se dokaj hitro spreminja, pojavljajo se nove besedne zveze, nekatere pa se komajda še uporabljajo. Ob hitrem prilivu novih besed oziroma idiomov klasični učbeniki hitro zastarajo. Cvetek (2011) trdi, da so globalni učbeniki za poučevanje tujega jezika dobri, kljub temu pa se zdijo tako učencem kot tudi učiteljem nezanimivi. Dodaten problem pri jeziku stroke pa je seveda tudi ta, da primernega učbenika ne moremo najti. Zato posegamo po strokovnem avtentičnem gradivu. Zaradi njegove aktualnosti z njim lažje motiviramo študente in uspešneje razvijamo jezikovne zmožnosti. Dobri materiali pa niso primerni samo za učenje, ampak tudi za spodbudo k učenju. Prav tako pomagajo pri organizaciji celotnega procesa poučevanja in učenja. (Hutchinson, Waters, 1994: 107)

Članke lahko definiramo kot neliterarna besedila in del neodvisne publikacije (časopis, revija), ki obravnavajo določeno področje oziroma temo (politika, znanost, umetnost...). Za bodoče inženirje so najprimernejša besedila s področja tehnike, tehnologije, naravoslovja in aplikativne znanosti. V današnjem globaliziranem svetu lahko najdemo obilico primerov povsod, največ se uporabljajo časopisi, televizijski programi, revije, svetovni splet, filmi, pesmi, brošure in podobno. (Martinez, 2002)

Strokovni članki vsebujejo veliko zvrsti besedil in jezikovnega sloga, ki ga ne moremo najti v učbenikih. Običajno tudi spodbujajo branje, saj vsebujejo teme, ki so študentom zanimive, sploh če jim damo možnost, da jih sami izberejo. Izbira bralnega gradiva namreč vpliva tako na »kompetentnost, kot tudi na interes in prepričanje o pomembnosti branja« (Pečjak, 2009: 97). Strokovna avtentična besedila lahko vključimo v učni proces oziroma v vaje, kadar želimo vnesti nekaj svežega, trenutno aktualnega, primernega za diskusijo ali samo kot zanimivo informacijo, ki osvetljuje trenutne znanstvene dosežke.

3. UPORABA STROKOVNIH AVTENTIČNIH BESEDIL PRI USVAJANJU TUJEGA JEZIKA STROKE

3.1 Izbira besedila

Strokovne članke lahko izbiramo glede na vsebino, dolžino, na število študentov, število kontaktnih ur in predznanja. Odločimo se za novejše strokovne in poljudnoznanstvene članke iz revij, dnevnega časopisja ali z interneta. Lektor lahko izbere krajše ali daljše članke po lastni presoji glede na skupino, s katero dela, lahko pa tudi študenti sami poiščejo ustrezno besedilo. Delo z avtentičnimi besedili je primerno tako za manjše kot za veliko število študentov, saj lahko vsak aktivno sodeluje. Da bi lahko aktivno sodelovali pri delu, morajo študentje obvladati srednješolsko znanja tujega (splošnega) jezika, najmanj na ravni B2. Pomembna je tudi aktivna povezava s strokovnim znanjem v slovenskem jeziku. Ta pripomore k premoščanju neznanja in olajša vstop v obravnavano temo.

3.2 Umeščanje strokovnih avtentičnih besedil v učni proces

Seveda ni dovolj, da lektor prinese članke v predavalnico, jih razdeli študentom, ti jih pa samo berejo. Lektor lahko članek izbere po lastni presoji, še bolj pa je, da se posvetuje s strokovnjaki oziroma predavatelji z določenega področja (npr. pri temah kot so motorji, varstvo okolja, pasivna gradnja...). Za lažje razumevanje strokovnega besedila oziroma teme lahko lektor poskrbi tako, da aktivira že obstoječe znanje študentov z metodami kot so brainstorming, mind-mapping, razgovori o temi, simulacije. Lahko tudi pripravi ustrezne vaje z odgovarjajočim besediščem, primernimi slovničnimi strukturami in izpostavi strokovne termine. Pri predavanjih iz tujega jezika imamo opraviti s študenti, ki so bivši dijaki različnih srednjih šol, od gimnazij do poklicnih šol, zato so odstopanja v znanju zelo velika. Naš učni cilj je predvsem usvojitve strokovne terminologije, saj gre za predavanja iz tujega jezika stroke. Zaradi tega začnemo z osnovnim besediščem stroke, pri čemer ne pozabimo poudariti nekaterih specifičnosti strukture tehniških besedil (npr. pogostejša uporaba pasiva v angleškem in nemškem jeziku v primerjavi s slovenskim). Šele ko smo usvojili in utrdili osnovno strokovno terminologijo oziroma njene strukture in ko že bolj poznamo sposobnosti naših študentov, lahko začnemo delati s strokovnimi članki.

3.3 Primeri uporabe avtentičnih besedil v predavalnici

A) Individualno delo

Kot uvod v temo napišemo naslov članka na tablo ali računalnik. Vprašamo študente, kaj pričakujejo od članka s tem naslovom. Po pogovoru isti članek razdelimo vsem študentom z navodilom, da ga preletijo in napišejo glavno temo, o kateri se na kratko pogovorimo. Potem članek pazljivo preberejo še enkrat, se odločijo, katere tri postavke so zanje najpomembnejše in izpišejo:

- a) 1. podrobnost,
- b) 2. podrobnost,
- c) 3. podrobnost.

Upoštevamo vse podrobnosti in jih med seboj primerjamo. Študenti na kratko utemeljijo svoj izbor.

Prednost te naloge je, da nanjo ni preprostega, očitnega odgovora, ampak sili študente, da skrbno pregledajo besedilo in razmislijo o različnih možnostih, da bi se lažje odločili (Grellet, 1994: 21, 22).

B) Delo v parih (dva kratka članka za vsak par)

Vsak študent v paru dobi svoj članek, ga prebere in iz njega izpiše tri strokovne termine, ki se mu zdijo najpomembnejši in jih preveri s pomočjo slovarja. Nato pove sosedu naslov in kratko vsebino svojega članka. Poslušalec mu lahko zastavi nekaj vprašanj, potem

vlogi zamenjata. Eden od študentov (ali lektor) napiše na tablo vse strokovne besede, ki so mu jih posredovali kolegi. Neznane termine razložimo, na koncu študentje tvorijo stavke z novim besediščem.

Pri tej nalogi morajo študenti dobro razumeti besedilo in ga povzeti. Novo besedišče na koncu utrdijo še z novimi, smiselnimi povedmi. Tako spodbujamo aktiven proces učenja jezika, pri katerem je potrebno informacije organizirati v smiselno mrežo znanja (Hutchinson in Waters, 1994: 128).

C) Skupinsko delo (en daljši članek za vsako skupino)

Glede na število študentov v predavalnici, študente razdelimo na približno enake skupine tako, da skupino tvorijo vsaj štirje člani. Vsaka skupina dobi svoj članek, ki se razlikuje od člankov ostalih skupin in je razrezan na toliko smiselnih delov kot je študentov. Vsak študent prebere svoj del in na list napiše strokovne termine, ki so se pojavili v njegovem tekstu. Ostalim pove vsebino svojega odlomka. Na koncu se študenti dogovorijo za vrstni red odlomkov in napišejo glavne točke za kratko obnovo. Eden od študentov poroča ostalim skupinam.

Rezultat takega načina je sodelovanje prav vseh študentov. Vaja iz komunikacije, ko se morajo dogovarjati za vrstni red v besedilu, primora študente k uporabi komunikativnih strategij. Pri tem spodbujamo t.i. socialno učenje (Biechele in Padros, 2003: 119).

D) Skupinsko delo z miselnimi vzorci - mind-mapping (en daljši članek za vsako skupino, število skupin mora ustrezati številu študentov v skupini, npr. če je skupin pet, mora biti v vsaki pet študentov)

Vsaka skupina dobi drugo strokovno besedilo, ki ga preberejo vsi študenti v skupini, na sredo večjega lista papirja napišejo naslov, okoli njega pa glavne iztočnice. V vsaki skupini naj ima vsak študent svojo črko (v skupini petih torej od A do E); vsi, ki imajo črko A, se zberejo okoli prve mize, vsi B-ji okoli druge itd. Študent, ki iz iztočnic prepozna svoj članek, le-tega predstavi ostalim. Potem se presedejo k naslednji mizi, kjer članek predstavi drug študent.

Študenti se najprej spopadejo z vsebino članka, pri čemer gre za intenzivno branje, ki vključuje natančno branje (Grellet, 1994: 21, 4). Potem nastopajo v manjših skupinah, kjer niso preveč izpostavljeni, zaradi česar lažje uporabljajo in razvijajo komunikativne kompetence.

E) Skupinsko delo z oglasnimi sporočili

Študentom razdelimo reklamna besedila s fotografijami, ki jih nabereмо iz raznih revij in časopisov v ciljnem jeziku. Izberemo reklame, kjer bo potrebno uporabiti nekaj več strokovnih terminov. Vsak v skupini (3 do 4 študenti) si izbere svojo reklamo. Predstavljajo si, da delajo v oglaševalni agenciji in morajo predstaviti svoj izdelek ostalim članom v

skupini. Na koncu se morajo odločiti, katero oglasno sporočilo najbolje doseže svoj namen in pritegne morebitnega kupca. Za najslabše oglase na novo napišejo tekst.

Avtonomija študentov in njihove jezikovne kompetence se kažejo pri izbiri reklam, načinu, kako predstaviti svoj izdelek in tudi pri pisanju novega oglasa.

F) Razdelitev študentov na dve skupini (pro/contra)

Študentom razdelimo isti članek, ki ga naj večkrat preberejo in zavzamejo stališče do obravnavane teme. Nato se odločijo, kateri skupini se bodo priključili, ali tisti, ki poudarja prednosti obravnavane teme ali pa bodo zagovarjali nasprotno stališče. Tako formiranim skupinam pustimo nekaj časa, da zapišejo glavne oporne točke in določijo predstavnika skupine, ki bo zagovarjal stališča svoje skupine.

Pri tej nalogi lahko pride do živahne interakcije, študenti morajo uporabljati pravilne komunikacijske strategije za argumentiranje in vodenje pogovora.

G) Članki kot domače delo

Študentom naročimo, da do naslednjega predavanja doma obdelajo članek

- a) po lastni izbiri
- b) na določeno strokovno temo; lektor sam priskrbi gradivo (tuje revije, časopisi) ali pa študentom pusti možnost lastne izbire.

Pri naslednjih predavanjih poročajo o prebranem in tako predstavijo članke ostalim študentom, ki imajo možnost, da študentu postavijo še vprašanje v povezavi s člankom.

S tem spodbujamo »notranjemotivacijsko usmerjenost v branje« (Pečjak, 2009: 98), razvijamo motivacijske dejavnike, pomembne za študij in pomagamo študentom, ki imajo težave pri motivaciji za branje (Pečjak, 2009: 98).

4 PREDNOSTI AVTENTIČNIH MATERIALOV

Delo s strokovnimi avtentičnimi besedili pri predavanjih oziroma vajah iz tujega jezika stroke sodi k aktivnemu učenju, aktivno učenje pa je praktično in vključujoče. Lastna dejavnost in avtonomno učenje so ravno pri predavanjih iz tujega strokovnega jezika faktorji, ki jih ne gre zanemariti in ki vzpodbujajo motivacijo in samostojnost študentov. Branje strokovnih avtentičnih besedil in opravljanje nalog v skupini pomeni sodelovanje z ostalimi študenti. Kot član skupine študent razvija in si deli skupen cilj, prispeva k razumevanju problema, išče rešitve in odgovore. Vsak študent šteje, ima svojo vlogo, noben ni izključen, vsak posameznik je odvisen od ostalih članov skupine in oni so odvisni od njega. Drug drugemu lahko pomagajo, s čimer se krepi tudi sociološki vidik pripadnosti skupini. Na ta način se poglobljajo medosebni odnosi med študenti (Jurkovič,

2006). Jezikovno šibkejši se na ta način znebijo nepotrebnega strahu pred nastopanjem in izražanjem svojega mnenja v tujem jeziku. Lektor naj študenta ne sili k izražanju, bolje, da se sam prijavi k besedi, ko se čuti dovolj sposobnega. S pomočjo avtentičnih materialov lahko uporabimo različne učne strategije, ki jih prilagodimo aktualnim skupinam študentov z ozirom na predznanje, motivacijo in sposobnosti. Strategije naj bodo čim bolj usmerjene k spodbujanju študentovega kreativnega razmišljanja, da jih lahko uporabi tudi sicer pri študiju strokovnih predmetov in pripravah na izpite.

Te strategije so lahko (npr. Grellet, 1994, Wallace, 1992):

- a) hitro preleteti besedilo, kadar iščemo samo določene informacije (vrednosti, odstotke ipd.),
- b) povzeti glavno problematiko,
- c) natančno prebrati besedilo in izpostaviti posebnosti,
- d) podčrtati in označiti bistvene podatke,
- e) izpisovati dognanja,
- f) napraviti miselni vzorec,
- g) postaviti ustrezna vprašanja.

S strokovnimi avtentičnimi besedili razvijamo bralno razumevanje, če jim dodamo ustrezne vaje (npr. Grellet, 1994, Wallace, 1992):

- a) vprašanja in kratki odgovori,
- b) izberi odgovor pravilno/neppravilno,
- c) multiple-choice odgovori,
- d) daljši odgovori,
- e) tabele,
- f) prevod,
- g) urejanje po zaporedju odlomkov,
- h) primerjava strokovnih terminov v tujem in maternem jeziku,
- i) povezava strokovnih besed s pomenom.

Naloge, ki so strokovno, vsebinsko in intelektualno primerne, ciljajo na recepcijo in produkcijo oziroma reprodukcijo in tako vodijo k samostojni jezikovni dejavnosti ter razvijajo pisne in komunikativne kompetence.

Kadar imajo študentje pred seboj avtentično besedilo, lahko sami določajo tempo dela (kako hitro bodo vaje reševali in po kakšnem vrstnem redu, koliko časa bodo porabili za analizo besedila in kolikokrat se bodo vrnili na isto mesto v besedilu). Ta način dela omogoča tudi določeno mero anonimnosti, saj študentje ne izpostavljajo svojih napak ali neznanja pred drugimi. Hkrati pa mora vsak študent biti aktiven.

Delo z avtentičnimi materiali pri predavanjih in vajah omogoča interdisciplinarni pristop, saj so študentje bolje obveščeni o dosežkih na področju njihove stroke, torej

imajo članki tudi izredno izobraževalno vrednost in tako zagotavljajo korelacijo s strokovnimi predmeti. Poleg lingvističnih spretnosti poskrbimo tudi za razvoj praktičnih oziroma kognitivnih spretnosti.

Namen avtentičnih besedil pa ni samo usvajanje besedišča in razvijanje bralne zmožnosti, takšna besedila so izvrstna iztočnica za govor. Z njihovo pomočjo lahko razvijamo govorne sposobnosti študentov in jih korak za korakom pripravljamo na daljše ustne predstavitve kot so na primer predstavitve seminarske naloge, raziskovalne naloge, izsledkov raziskav, diplomske naloge ali kasneje na predstavitev določenega izdelka, programa ali svojega dela.

5 SLABOSTI AVTENTIČNIH BESEDIL

Kljub vsem zgoraj naštetim prednostim pa obstaja pri delu z avtentičnimi besedili nekaj slabosti. Tako imajo na primer jezikovno šibkejši študentje težave pri razumevanju. V strokovnih avtentičnih besedilih se pojavlja veliko kratic in novih pojmov, ki jih študenti ne poznajo.

Kadar delamo z veliko skupino študentov, moramo računati s tem, da bo učni proces občasno moten, saj v predavalnici ne bo tiho, pa tudi vsi študenti niso enako motivirani. Precejšen vpliv na motiviranost lahko imajo za delo bolj zavzeti študentje, ki pritegnejo ostale, kakor tudi dovolj zanimiva tematika člankov.

Pogosto nas preganja čas, saj se je število ur predavanj tujega jezika stroke v bolonjskih programih večinoma zelo skrčilo, a tu gre že za drug problem. Delo z avtentičnimi besedili pa dostikrat omogoča, da se iznajdljivi in manj delovni študentje »skrijejo« in ne sodelujejo. Pri jezikovno šibkejših in karakterno bolj zadržanih študentih lahko opazimo tudi strah pred nastopanjem oziroma izpostavljanjem pred sovrstniki.

Dodatna slabost so tudi urniki, ki so sestavljeni tako, da se ure tujega strokovnega jezika izvajajo v prvem letniku v zimskem semestru, saj so takrat študentje še premalo seznanjeni s stroko in je torej korelacija slaba. Za lektorja predstavlja ta razporeditev dodatno težavo, saj ni niti strokovno izobražen niti kompetenten za razlago stroke, pri čemer pa se mora učinkovito odzivali na problematične in nepredvidljive situacije v predavalnici. Lektor pa mora tudi ves čas iskati nov material, sestavljati nove naloge, ker besedila hitro zastarajo in niso več primerna, kar je dokaj zamudno.

6 ZAKLJUČEK

Z avtentičnimi strokovnimi besedili in z ustreznimi nalogami učinkovito razvijamo jezikovne kompetence, saj študentom pomagajo pri ustnem in pisnem izražanju v tujem

jeziku, tako v stroki kot pri vsakdanjem jeziku. Seveda pa ne smemo pozabiti na vlogo lektorjev, ta se namreč pri delu s članki spremeni. Lektorji nismo več v središču učnega procesa, ampak postanemo opazovalci oziroma poslušalci, občasno pomagamo z razlago, če jo študentje potrebujejo. Lektor s tem nauči študente, da se v podobnih situacijah znajdejo tudi sami. Takšno delo je osredotočeno na študente z različnimi potrebami in interesi, kar pomembno vpliva na njihovo motivacijo in na učinkovitost študija (Hutchinson in Waters, 1994: 8).

Lektorji za delo izberemo takšna avtentična besedila, ki so v realnem odnosu do stroke in njene vsebine. Teksti morajo študente usposobiti, da razumejo tipične oblike besedil, ki so značilne za jezik stroke. Avtentična nepredelana besedila izkazujejo vse strukturne značilnosti strokovnega jezika in omogočajo nešteto možnosti predelav in prilagoditev. Isto avtentično besedilo lahko uporabimo v različnih okoliščinah oziroma jih primerno posodobimo ali dodamo nove informacije in drugačne naloge. Strokovnih člankov ne moremo uporabljati na vsakih vajah, so pa koristna in tudi prijetna popestritev učnega procesa ter so lahko dosegljiva.

VIRI

- STOPNJA (UN) STROJNIŠTVO. 27. september 2011. <http://www.uni-mb.si/povezava.aspx?pid=1412>.
- BIECHELE, Markus/Alicia PADROS (2003) *Didaktik der Landeskunde*. München: Goethe-Institut Inter Nationes.
- CVETEK, S. (2011) Teorija kaosa in (tujejezično poučevanje). *Didactica Slovenica pedagoška obzorja*, letnik 26. Ljubljana: Litera picta d.o.o., 78-91.
- GRELLET, F. (1994) *Developing reading skills: a practical guide to reading comprehension exercises*. Cambridge [etc.]: Cambridge University Press.
- HUTCHINSON, T./A. WATERS (1994) *English for Specific Purposes*. Cambridge [etc.]: Cambridge University Press.
- JURKOVIĆ, Violeta (2006) Vocabulary Learning Strategies in an ESP Context. http://www.sdutsj.edus.si/ScriptaManent/2006_1/Jurkovic.html (citirano 8.1.2011).
- MARTINEZ, Alejandro G. M.A. (2002) Mexico City: Authentic Materials: An Overview. <http://www3.telus.net/linguisticsissues/authenticmaterials.html> (citirano 24. 11. 2010).
- MIZŠ (PISA 2012: Znani rezultati raziskave PISA 2012). 4. marec 2014. http://www.mizs.gov.si/nc/si/medijsko_sredisce/novica/article/55/8447/.
- MUNDA, Ksenija (2010) *Bralne navade učencev tretjega triletja v občini Ormož* (diplomsko delo).
- PEČJAK, S. (2009) Bralna motivacija učencev in dejavnosti pri pouku. *Didactica Slovenica pedagoška obzorja*, letnik 24. Ljubljana: Litera picta d.o.o., 97-116.

PEDAGOŠKI INŠTITUT. 4. marec 2014. http://www.pei.si/UserFilesUpload/file/raziskovalna_dejavnost/PISA/PISA2012/PISA%202012%20Povzetek%20rezultatov%20SLO%20mediji.pdf.

WALLACE, C. (1992) *Reading*. Oxford: Oxford University Press.

ZUSAMMENFASSUNG

Verwendung der authentischen Texte bei Vorlesungen und Übungen aus den Fachfremdsprachen an technischen Fakultäten

Lesekompetenz ist bei jedem Studium eine gute Grundlage, leider lässt sie aber nach, was die neuesten Ergebnisse der PISA-Studie beweisen. Je schwächer die Lesefähigkeit, desto größere Lernprobleme kommen vor, und zwar auf allen Bildungsebenen – von der Grundschule bis zur Fakultät. Um Lesekompetenz an den technischen Fakultäten zu verbessern, kann man bei den Vorlesungen und Seminaren Arbeit mit authentischen Texten einführen. Die ausgewählten Fachartikel sollen solche Themen behandeln, die für Studenten interessant sind, denn auf diese Weise wird Lesen motiviert. Die Artikel sind authentisches Material und sind im Vergleich mit Textbüchern oft aktueller und zeitgemäßer - Fachgebiet und Wissenschaft machen nämlich fast täglich große Fortschritte. Die Artikel (meistens Fachartikel) eignen sich sowohl für kleinere als auch für größere Studentengruppen. In unserem Beitrag werden einige Beispiele, wie Artikel bei der Arbeit mit Studenten und Studentinnen eingesetzt werden können, beschrieben, und zwar bei Einzel-, Gruppen- und Paararbeit. Solche Art von Arbeit motiviert nicht nur die Sprachkompetenzen, sie sorgt auch für den soziologischen Aspekt, weil sie Zusammenarbeit und Kommunikation der Studenten fördert. Der Lehrer oder die Lehrerin entscheidet über die entsprechende Strategie, bzw. Kombination mehrerer Strategien, wie der Text bearbeitet wird. Die Thematik der Texte bietet auch einen ausgezeichneten Ausgangspunkt für mündliche Kommunikation, denn die Studenten und Studentinnen müssen darüber reden. Wie auch immer, bei großen Gruppen oder bei den Studenten und Studentinnen mit schlechteren Vorkenntnissen kann es sein, dass die Resultate nicht optimal sind. Trotz allem sollen die Fachartikel die Studenten vorbereiten, typische Textformen zu verstehen, die in der Fachsprache oft vorkommen, und dieses Wissen in ähnlichen Situationen zu gebrauchen. Authentische, unbearbeitete Texte erweisen alle Struktureigenschaften der Fachsprache. Außerdem bietet ein interessanter Text viele Möglichkeiten zur Bearbeitung. Derselbe Artikel kann bei der Auswahl verschiedener Aufgaben in unterschiedlichen Situationen eingesetzt werden. Authentische schriftliche Texte sind relativ einfach zu finden, sie können schnell aktualisiert werden, wobei neue Informationen dazugegeben und Daten gewechselt werden können.

Schlüsselwörter: Authentische Fachtexte, Lesekompetenz, Lernstrategien, Sprachkompetenzen

ABSTRACT

Implementation of Authentic Texts in Lectures and Seminars of Foreign Language for Specific Purposes at Technical faculties

A high level of reading literacy is required for successful studies. Unfortunately, the surveys show that it has become worse at all study levels. In foreign language lectures and seminars, we want to improve it by occasional work with authentic materials such as technical articles. Such materials are convenient for bigger as well as for smaller student groups and are authentic. They encourage linguistic, practical and cognitive skills, creative thinking, cooperation among students and productive team work. By working with technical articles, students gain language and discipline-related knowledge. This kind of approach is student-centred, the role of the language teacher is changed; he/she is more of an observer, listener and facilitator than lecturer. The articles can be dealt with in many ways, using different strategies. Applying authentic materials is a relatively easy and convenient way of improving not only your students' discipline-related knowledge and skills but also their confidence in a real situation.

Keywords: authentic technical texts, reading literacy, learning strategies, language competence
POVZETEK

Uporaba avtentičnih besedil pri predavanjih in vajah iz tujega strokovnega jezika na tehniških fakultetah

Za uspešnost pri vsakem študiju je prav gotovo zelo pomembna bralna pismenost, ta pa glede na najnovejše raziskave upada. Pri slabši bralni pismenosti je na vseh ravneh izobraževanja tudi učenje oteženo in daje slabše rezultate. Da bi izboljšali bralno pismenost na tehniških fakultetah, lahko pri predavanjih in vajah iz tujega jezika stroke uvedemo delo z avtentičnimi besedili. Strokovni članki vsebujejo teme, ki so študentom zanimive in tako vzpodbujajo branje. So avtentično gradivo in so dostikrat v primerjavi z učbeniki aktualnejši, saj se stroka oziroma znanost hitro razvijata. Primerni so tako za delo z večjimi kot z manjšimi skupinami študentov. V prispevku navajava nekaj primerov uporabe člankov pri predavanjih oziroma vajah iz tujega strokovnega jezika: individualno delo, delo v parih in skupinsko delo. Delo z avtentičnimi besedili pa ne razvija samo jezikovnih kompetenc, ampak ima tudi sociološki vidik, saj spodbuja sodelovanje med študenti, kadar ti delajo v skupinah. Lektor se odloči za najprimernejšo strategijo pri obravnavi besedila oziroma kombinacijo le-teh. Pomembno je, da bralno razumevanje utrjujemo z izborom ustreznih vaj. Tematika besedil je tudi izvrstna iztočnica za govor. Pri takšnem delu pa se lahko zgodi, da bodisi zaradi prevelike skupine študentov ali zaradi dejstva, da jezikovno šibkejši študenti težje sledijo, ne dosežemo optimalnih rezultatov. Lektorji za delo izberemo takšne članke, ki so v realnem odnosu do stroke in njene vsebine. Avtentični teksti morajo študente usposobiti, da razumejo tipične oblike besedil, ki so značilne za jezik stroke in da so sposobni to znanje praktično uporabiti v podobnih situacijah. Avtentična nepredelana besedila izkazujejo vse strukturne značilnosti strokovnega jezika in omogočajo veliko možnosti predelav in prilagoditev. Isti članek lahko uporabimo v različnih okoliščinah, če pripravimo različne naloge. Za predavanja oziroma vaje so avtentična pisna besedila za določeno stroko lahko dosegljiva in jih je moč hitro posodobiti, dodati nove informacije in/ali spremeniti podatke.

Ključne besede: avtentična strokovna besedila, bralna pismenost, učne strategije, jezikovne kompetence